

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА БІЗНЕСУ
Кафедра «Публічне управління, адміністрування та права»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Зав. кафедрою

д.н.держ.упр., доц. _____ Г.В.Ортіна

«__» _____ 2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Правознавство»

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
зі спеціальності 203 «Садівництво та
виноградарство»
факультет агротехнологій та екології

2018– 2019 н.р

Робоча програма «Правознавство» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 203 «Садівництво та виноградарство. - Мелітополь, ТДАТУ, 2018. -12 с.

Розробники: Нестеренко О.М., викладач

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри «Публічне управління, адміністрування та право»

Протокол № _ від «__» ____ 20__ року

Завідувач кафедри «Публічне управління, адміністрування та право»

д.н.держ.упр. _____ Г.В.Ортіна

Схвалено методичною комісією факультету агротехнологій та екології » для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 203 «Садівництво та виноградарство»

Протокол № _ від «__» ____ 20__ року

Голова, доц. _____ О.В. Гранкіна

1 ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 3	<u>Галузь знань</u> 20 «Аграрні науки та продовольство»	Варіативна	
Загальна кількість годин 90	<u>Спеціальність</u> 203 «Садівництво та виноградарство»	Курс	Семестр
		1-й	2-й
Тижневе навантаження: аудиторних занять – 2 год. самостійна робота студента – 4 год.	<u>Ступінь вищої освіти:</u> «Бакалавр»	Вид занять	Кількість годин
		Лекції	16
		Практичні заняття	16
		Семінарські заняття	
		Самостійна робота	58
		Форма контролю: диференційований залік	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета. Систематизувати знання студентів з права України і навчити їх орієнтуватися в українському законодавстві; закласти основи правової культури студентів; допомогти студентам засвоїти прийоми роботи з юридичною літературою і сучасною нормативно-правовою базою держави.

Завдання. Вивчення закономірностей і особливостей становлення правової бази України, розвиток суспільного буття людей на теренах України на основі нормативних актів.

Зміст дисципліни: джерела, методи та основні поняття права України; закономірності правничого процесу та втілення у життя правових норм; застосування теоретичних знань відносно розв'язання життєвих проблем, пов'язаних з подальшим суспільним життям.

Завдання курсу полягає в тому, щоб забезпечити послідовне і цілісне вивчення курсу, використовуючи для цього всі види навчальних занять (лекції, семінарські заняття, самостійну роботу). При цьому слід пояснити студентам особливості вивчення цієї дисципліни, як науки, що відчуває на собі суб'єктивний вплив законотворців, щодо тих процесів, які відбуваються у реальному житті. Зв'язок права з історією та філософією, сучасним баченням державотворчого процесу. Політологічні, філософські та історичні питання мають викладатися в усьому курсі у прямому логічному зв'язку з поточним матеріалом з метою формування у студентів правової культури.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен **знати**:

- поняття про місце курсу "Правознавство" у системі суспільних наук, його предмет і завдання;
- закономірності процесу виникнення держави і права; основні питання теорії права;
- найважливіші норми окремих галузей права, зокрема цивільного, кримінального, трудового, земельного, шлюбно-сімейного;
- перелік основних нормативно-правових актів, у яких закріплені основні норми окремих галузей права.

Вміти:

- користуватися науковою літературою в процесі підготовки до семінарського заняття;
- логічно та доказово усно викласти матеріал, відповіді на поставлені запитання;
- застосовувати норми права до відповідних правовідносин, які вони регулюють;
- аналізувати конкретні життєві ситуації і самостійно виявляти правовідносини, які мають місце в окремих випадках;
- аналізувати права та обов'язки суб'єктів правовідносин у конкретних ситуаціях.

Бути ознайомленими :

- з основними принципами формування правової системи нашої держави;
- з основними державними структурами, що покликані забезпечувати правопорядок в Україні.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1.: «Провідні галузі права»

Тема 1. Основи теорії держави і права. [6, с.3...31; 7, с. 4...23;]

1. Виникнення держави і права. Теорії виникнення держави. Ознаки, функції, форми держави.
2. Право. Ознаки і сутність права. Функції права. Правові норми.
3. Правотворення як процес самоорганізації права.
4. Правовідносини: поняття, основні ознаки, види

Тема 2. Основи конституційного права [6, с.32...64; 7, с. 24...53;]

1. Конституційне право як галузь права України
2. Конституція України
3. Характеристика загальних засад конституційного ладу в Україні
4. Громадянство України:
  - поняття і зміст громадянства України;
  - підстави і форми набуття громадянства України;
  - підстави і форми припинення громадянства України.

Тема 3. Основи цивільного права [6, с.65...99; 7, с. 54...83;]

1. Цивільне право як галузь права України
2. Цивільні правовідношення
3. Об'єкти цивільних правовідносин
4. Поняття юридичної особи в цивільному праві

Тема 4. Основи кримінального права [6, с.145...176; 7, с. 112...142;]

Поняття злочину та його ознаки

Співучасть у злочині

Кримінальна відповідальність та її підстави

Покарання за кримінальним правом

Змістовий модуль 2: «Похідні галузі права»

Тема 5. Основи сімейного права [6, с.177...206; 7, с. 142...176;]

1. Загальні положення сімейного права. Сімейний кодекс України
2. Порядок укладання і припинення шлюбу
3. Майнові та немайнові права та обов'язки подружжя
4. Права та обов'язки батьків і дітей за законодавством України

Тема 6. Основи трудового права [6, с.206...247; 7, с. 177...204;]

1. Поняття, предмет, суб'єкти, принципи та функції трудового права
2. Колективні договори та угоди
3. Поняття, зміст та сторони трудового договору

4. Підстави припинення трудового договору
5. Робочий час
6. Час відпочинку
7. Індивідуальні та колективні трудові спори та порядок їх вирішення

Тема 7. Основи екологічного, земельного права [6, с.362..652; 7, с. 291...350;]

1. Поняття і предмет правового регулювання екологічного права України.
2. Поняття та склад екологічних правовідносин.
3. Юридична відповідальність за порушення екологічного законодавства.
4. Поняття, предмет та система правового регулювання земельного права України.
5. Порядок набуття та припинення права землекористування.
6. Правовий режим земель різного призначення.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				балів
			годин				
			лк	лаб	сем. (пр.)	СРС	
Змістовий модуль 1. Провідні галузі права							
1	Лекція 1	Основи теорії держави і права	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 1	Основи теорії держави і права	-	-	2	-	8
	Лабораторна робота 1	-	-	-	-	-	-
	Самостійна робота 1	Основи теорії держави і права	-	-	-	10	2,5
2	Лекція 2	Основи конституційного права	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 2	Основи конституційного права	-	-	2	-	8
	Лабораторна робота 2		-	-	-	-	-
	Самостійна робота 2	Основи конституційного права	-	-	-	10	2,5
3	Лекція 3	Основи цивільного права	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 3	Основи цивільного права	-	-	2	-	8
	Лабораторна робота 3		-	-	-	-	-
	Самостійна робота 3	Основи цивільного права	-	-	-	10	2,5
4	Лекція 4	Основи кримінального права	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 4	Основи кримінального права	-	-	2	-	6
	Лабораторна робота 4		-	-	-	-	-

	Самостійна робота 4	Основи кримінального права	-	-	-	10	2,5
	ПМК 1	Підсумковий контроль за змістовий модуль 1	-	-	-	-	10
Всього за змістовий модуль 1 56 год.			8	-	8	40	50
Змістовий модуль 2. Похідні галузі права							
5	Лекція 5	Основи сімейного права	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 5	Основи сімейного права	-	-	2	-	10
	Лабораторна робота 5		-	-	-	-	-
	Самостійна робота 5	Основи сімейного права	-	-	-	8	5
6	Лекція 6	Основи трудового права	4	-	-	-	-
	Практичне заняття 6	Основи трудового права	-	-	4	-	10
	Лабораторна робота 6		-	-	-	-	-
	Самостійна робота 6	Основи трудового права	-	-	-	5	5
7	Лекція 7	Основи екологічного, земельного права	2				
	Практичне заняття 7	Основи екологічного, земельного права			2		10
	Лабораторна робота 7						
	Самостійна робота 7	Основи екологічного, земельного права				5	
	ПМК 2	Підсумковий контроль за змістовий модуль 2	-	-	-	-	10
Всього за змістовий модуль 2 – 34 год.			8	-	8	18	50
Всього з навчальної дисципліни - 90 год.							
							100

5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ №1

1. Виникнення держави і права. Теорії виникнення держави. Ознаки, функції, форми держави.
2. Право. Ознаки і сутність права. Функції права. Правові норми.
3. Правотворення як процес самоорганізації права.
4. Правовідносини: поняття, основні ознаки, види
5. Конституційне право як галузь права України
6. Конституція України
7. Характеристика загальних засад конституційного ладу в Україні
8. Поняття і зміст громадянства України;
9. Підстави і форми набуття громадянства України;
10. Підстави і форми припинення громадянства України.
11. Цивільне право як галузь права України
12. Цивільні правовідношення
13. Об'єкти цивільних правовідносин
14. Поняття юридичної особи в цивільному праві
15. Поняття злочину та його ознаки
16. Співучасть у злочині
17. Кримінальна відповідальність та її підстави
18. Покарання за кримінальним правом

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ №2

1. Загальні положення сімейного права. Сімейний кодекс України
2. Порядок укладання і припинення шлюбу
3. Майнові та немайнові права та обов'язки подружжя
4. Права та обов'язки батьків і дітей за законодавством України
5. Правові форми влаштування дітей, що позбавлені батьківського піклування
6. Поняття шлюбного контракту
7. Поняття, предмет, суб'єкти, принципи та функції трудового права
8. Колективні договори та угоди
9. Поняття, зміст та сторони трудового договору
10. Підстави припинення трудового договору
11. Робочий час
12. Час відпочинку
13. Індивідуальні та колективні трудові спори та порядок їх вирішення
14. Поняття і предмет правового регулювання екологічного права України.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ІТЕРАТУРА

Базова

1. Основи держави і права. Навч. Посіб. / За ред. В.В. Сухоноса. — Суми: Університ Книга, 2003. — с.412.
2. Теория государства и права: Учебник. / Под. ред. О.Ф. Скакуна. — Харьков: Консум, 2000 . — с.272.
3. Общая теория права и государства: Учебник / Под ред. В.В. Лазарева, -2-е изд. Пере раб. И доп. — М. : Юрист, 1996. — с.560.
4. Теория государства и права. Учебник для юридических вузов и факультетов / Под ред. В.М. Корельского и В.Д. Перевалова.-М.: Изд. Гр.. ИНФРА-М- НОРМА, 2000. — с.384.
5. Теория государства и права: Учебно- метод. Пособ. Для вузов/ Под ред. С.А.Комарова, А.В.Малько — М.: ИНФРА-М-НОРМА, 1999. — с.272.
6. Правознавство. Підручник / За ред. В.В.Копейчікова - К.: — 1998. — с.730.
7. Правознавство. Підручник / За ред. Пилипенко О.В. — Львів. — 2007. — с.519.

Допоміжна

8. Административное право Украины. — 2-е изд., перераб. и доп. /под ред. Ю. П. Битяка. — Х.: Право, 2003. — 576 с.
9. Васильев А.С. Административное право Украины: учебное пособие. — Х.: „Одиссей”, 2002. — 288 с.
10. Кельман М. С. Загальна теорія права (з схемами кросвордами, тестами) : підруч. М.С. Кельман, О.Г. Мурашин. — К.: Кондор , 2002. — 353 с.
11. Основы правоведения Украины: учеб. пособие. С.В. Кивалов, П.П. Музыченко, Н.Н. Крестовская, А.Ф. Крыжановский — Х.: «Одиссей», 2005. — 384 с.
12. Основи права України. /за ред В. Л. Ординськогою 2–е вид., доп. і перероб. — Львів: Оріяна–нова, 2005. — 368 с.
13. Общая теория права и государства : учеб. /под ред. В. В. Лазарева. — 3-е изд., перераб. и доп. М.: Юристь, 2003. — 520 с.
14. Правоведение: учебник. /под ред. акад. АПрН Украины В. В. Копейчикова.— К–Х.: Юринком Интер. Фолио, 2002. — 752 с

15. Трудовое право Украины. учеб.-справоч. пособие. /под ред. Г. И. Чанышевой, Н. Б. Болотиной. Х.: «Одиссей», 2000. – 480 с.
16. Венедиктов В.С. Трудовое право Украины.: учеб. пособие. / В. С. Венедиктов. – Х.: Консум, 2004. – 304 с.
17. Трудовое право Украины в вопросах и ответах: учеб.–справоч. пособие. –4 –е изд., перераб и доп. / под ред. В. В. Жернакова. – Х.: «Одиссей», 2005. – 592 с.
18. Харитова Є.О. Цивільне та сімейне право України у запитаннях та відповідях. / Є.О. Харитонova, О.М. Калітенко, В.М. Зубар та ін. – Х.: ТОВ „Одісей”, 2002. – 640 с.
19. Цивільне право України: підруч.: у 2 кн. /за ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової. – К.: Юрінком Інтер, 2002.
20. Шпиталенко Г.А. Основи правознавства: навч. посіб. Г. А. Шпиталенко, Р. Б. Шпиталенко. / за ред І. П. Лаврінчука. – К.: Каравела, 2004. – 376 с.
21. Адміністративне право України. Підручник для юридичних вузів та факультетів/ За ред. Ю.П. Битяка,- Х,; Право. 2000.
22. Бахтар Д.Н. Административное право: Учебник.- М, : БЕК, 1996. 368 с.
23. Державне управління: теорія і практика./ За ред. В.Б. Авер'янова. –К, Юрінком Інтер, 1998.
- 24 . Коваль Л.В. Адміністративне право. Курс лекцій. – К.: Вен турі. 1996.

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Навчально-інформаційний портал ТДАТУ <http://nip.tsatu.edu.ua>
  2. Наукова бібліотека ТДАТУ <http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/>
- Internet:**
3. <http://tamika-2000.narod.ru> - Твій правовий сайт
  4. <http://www.farlep.net/~veritas> Спільнота юристів України